

ALINGSÅS
KOMMUN

Årsboks slut 2024

Bygg- och miljönämnden

Innehåll

Inledning	3
Verksamhet	3
Prioriterade mål.....	5
Prioriterat mål 1: Alingsås växer genom att stärka och uppmuntra arbetsliv, näringsliv och föreningsliv	5
Prioriterat mål 2: I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling	6
Prioriterat mål 3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen	8
Hållbarhetsprinciper	9
Uppdrag	9
Internkontroll	10
Uppföljning av privata utförare	10
Ekonomi	11
Inledande sammanfattning	11
Drift	11
Årets resultat jämfört med budget.....	11
Prognosutveckling under året	12
Årets resultat jämfört med föregående år	12
Investeringar	13
Personal	14
Personalstatistik	14
Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning.....	15
Arbetsmiljö	15
Arbets skador och tillbud.....	16
Sjukfrånvaro.....	17
Bilaga 1 – Uppföljning av internkontroll	18
Bilaga 1 – Uppföljning av internkontroll, forts.	19

Inledning

Alingsås har ett gynnsamt strategiskt geografiskt läge med stor tillväxtpotential. Med närhet och god infrastruktur till arbetsmarknadsregionen Göteborg, tillsammans med kommunens attraktionskraft som kulturstad med en levande landsbygd och en stark lokal företagskultur, lockar Alingsås såväl företag som nya invånare och besökare.

Alingsås står inför flera utmaningar i takt med att staden växer och utvecklas. En ökad efterfrågan på bostäder sätter press på kommunens bostadsmarknad. Alingsås måste därför planera för fler bostadsområden, samtidigt som kommunen behöver bevara sina gröna ytor och småstadskarakter.

Sverige befinner sig i en lågkonjunktur och oron i världen är stor med stora prisökningar som följd på produkter och tjänster, vilket bland annat medfört att det blivit väsentligt dyrare att bygga. Av dessa skäl har byggnationen i hela Sverige minskat väsentligt och nämnden har vidtagit åtgärder för att försöka möta det nya osäkra läget. För att skapa en trygg och robust verksamhet för framtiden har samhällsbyggnadsförvaltningen tillsammans med kommunledningskontoret genomfört en omfattande utveckling av kommunens samhällsbyggnadsprocess under 2024.

Verksamhet

Bygg- och miljönämnden ansvarar för prövning och tillsyn inom bygglov samt miljö- och hälsoskydd. Nämnden är också kommunens naturvårdsorgan där kommunekolog bidrar i arbetet med natur- och vattenvårdsfrågor. Under nämnden finns också en bebyggelseantikvarie som deltar med sakkompetens i aktuella frågor som rör kulturmiljöer och kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.

Nämndens verksamhet präglades under första delen av 2024 av omorganisation och omställning för bygglovsverksamheten. Bygglovsenheten har under 2024 arbetat med att implementera det nya arbetssätt som den nya organisationen innebär.

Konjunktorens påverkan på byggandet har tydligt påverkat den taxefinansierade verksamheten på bygglovsenheten. Totalt sett har antalet bygglovsärenden ökat under 2024 jämfört med 2023, men det är i stort sett uteslutande små ärenden. De större ärendena har minskat drastiskt i antal vilket påverkar nämndens ekonomi. Ett normalår blandas ärendetyper av olika omfattning vilket ger en helt annan ekonomisk situation än vad som har blivit utfallet av 2024. Nuvarande taxemodell är inte anpassad till ett år med lågkonjunktur där de stora ärendena uteblir, vilket resulterat i att bygglovsenheten under 2024 påbörjat ett arbete med att ändra taxemodell för att få bättre täckning för verksamhetens arbete även under lågkonjunktur. Den nya taxemodellen avses införas under 2025.

På miljönheten har en aktiv rekrytering pågått sedan ny enhetschef börjat och efter semestrarna blev enheten fullbemannad för första gången på många år. Detta har gett positiva effekter såsom bättre arbetsmiljö, minskad arbetsbelastning, snabbare handläggning av inkomna ärenden och färre gamla vilande ärenden samt ökade intäkter.

Förvaltningen har under året fortsatt sitt arbete med ökad service till de som bor och verkar i kommunen, denna gång med fokus på kommunikation och bemötande. Under hösten har bygg- och miljöavdelningen arbetat vidare med skriftlig kommunikation i beslut och e-post där lösningsorienterad kommunikation har varit målet med arbetet. Nämnden har under hösten 2024 beslutat om en handlingsplan för förbättrat näringslivsklimat med inriktning på dialogmöten, kommunikation och service till företagen.

Bygg- och miljönämnden har 2024 fokuserat på och tagit tydliga positiva steg när det gäller hur alingsåsarna och näringslivet upplever service, tillgänglighet och bemötandet inom bygglovsverksamheten. Bygg- och miljöavdelningen har anmält intresse för deltagande i ett projekt med andra bygg- och miljöverksamheter i regionen där fokus kommer att vara relationer och förståelse mellan myndigheter och näringslivet. Projektets syfte är "att få myndigheter att utgå från de förutsättningar, förväntningar och behov som finns hos varje individ de möter". Projektet är tänkt att vara ett EU-finansierat samarbete och ansökande organisation väntar besked om finansiering.

Under 2024 har ett myndighetssamverkande tillsynsarbete för att motverka osund konkurrens och fusk kommit igång efter nämndens initiativ. I nuläget ingår Polisen, Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund, socialförvaltningen och nämndens samtliga enheter i samverkan. Samarbetet har gett bra resultat och kommer att utökas under 2025.

Prioriterade mål

Nedan följer uppföljning av bygg- och miljönämndens mål. Bedömningarna av måluppfyllelsen görs enligt följande signalfärger: Helt uppfyllt ●, Delvis uppfyllt ◐, Ej uppfyllt ◑ eller Ej utvärderad ○

Prioriterat mål 1: Alingsås växer genom att stärka och uppmuntra arbetsliv, näringsliv och föreningsliv

Bygg- och miljönämndens mål 1 - Servicen till företagarna ska utvecklas inom nämndens samtliga verksamhetsområden

Bedömning: Delvis uppfyllt ◐

Koppling Agenda 2030: Mål 9, Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

Indikator: Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Sammanvägt index för Livsmedelskontroll, Miljö- och hälsoskydd och Serveringstillstånd, Totalt NKI

Mål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
77	71	72	77

Indikator: Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Bygglov index

Mål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
65	63	62	48

Kommentar: Målet uppnås inte för 2024 men det finns en positiv utveckling inom miljö- och hälsoskydd där NKI har ökat från 52 till 74 mellan 2023 och 2024. Livsmedelskontrollen har under året haft variationer och sammantaget minskat från 74 till 69 mellan 2023 och 2024 vilket påverkar det sammanvägda indexet för 2024. För livsmedelskontrollen ses en positiv trend i slutet av året vilket troligen beror på att enheten har gjort insatser för att tydliggöra bland annat det nya avgiftssystemet för livsmedelskontroll. Området serveringstillstånd har för få ärenden för att utvärderas. Bygglov har höjt sig ett steg under perioden.

Resultat: Målsiffrorna är inte uppnådda, men miljö- och hälsoskydd har haft en stor ökning. Därför bedöms målet som delvis uppfyllt.

Källor: SKR, Företagsklimat, Insikt Sammanvägt index för Livsmedelskontroll, Miljö- och hälsoskydd och Serveringstillstånd, Totalt NKI

Bygg- och miljönämndens mål 2 - Företagarnas upplevelse av dialogen mellan företag och kommunen ska förbättras

Bedömning: Ej uppfyllt ◑

Koppling Agenda 2030: Mål 16, Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Indikator: Företagarnas upplevelse av dialogen mellan företag och kommunen (skala 1-6)

Mål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
3,0	2,57	2,60	2,36

Kommentar: Resultatet för indikatorn till detta mål publiceras nästa gång våren 2025 och då får insatserna under 2024 en bättre utvärdering. Utvecklingen sedan 2022 har varit positiv och det finns goda möjligheter att målvärdet nås våren 2025. Förvaltningen har ordnat flera tillfällen under året där dialog med företagen varit givande. Bygg- och miljönämnden har en handlingsplan och aktiviteter planerade för 2025 för att skapa mer och förbättrad dialog.

Resultat: Målet har inte uppnåtts

Källor: Dialog mellan företag och kommunen (politiker och tjänstemän), Svenskt näringslivs företagsklimat

Bygg- och miljönämndens mål 3 - Handläggningstiden för bygglovsbeslut ska bli kortare

Bedömning: Ej uppfyllt

Koppling Agenda 2030: Mål 16, Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Indikator: Handläggningstid (median) från inkommen ansökan till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar

Mål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
70	80	73	83

Kommentar: Det aktuella mätetalet för målet mäter tiden från inkommen ansökan fram till beslut, så kallad upplevd handläggningstid, vilket ger utfallet 80 dagar. Denna tid påverkas av om ärendet är komplett eller behöver kompletteras av sökanden. Om istället handläggningstiden som utgår från de lagstadgade 10 veckorna mäts, vilket innebär från komplett ärende till beslut, så är utfallet istället 29 dagar (median) jämfört med 32 dagar år 2023. Detta indikerar att den faktiska handläggningstiden som sådan har förbättrats under 2024 jämfört med 2023.

Resultat: Målet har inte uppfyllts.

Källor: Statistik från verksamhetssystem

Prioriterat mål 2: I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling

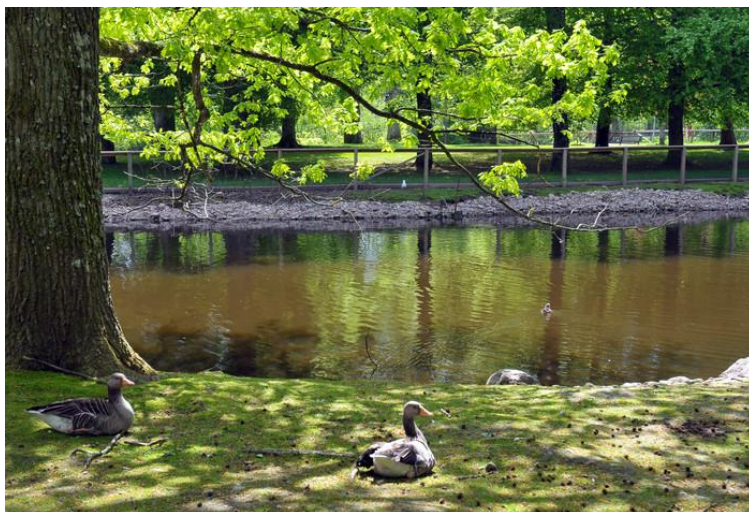
Bygg- och miljönämndens mål 4 - Ökad tillsyn av enskilda avlopp för att minska övergödning i kommunens vattendrag och grundvatten

Bedömning: Helt uppfyllt

Koppling Agenda 2030: Mål 6 Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Indikator: Antal inventerade enskilda avloppsanläggningar

Mål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
300	312	207	40

Kommentar: Miljöenheten och teamet för enskilda avlopp har under året prioriterat tillsyn av de enskilda avloppsanläggningarna för att säkerställa att avloppen i kommunen uppfyller rådande miljökrav. Godkända avloppsanläggningar bidrar till att minimera utsläpp av avloppsvatten vilket är en bidragande orsak till övergödning av sjöar och vattendrag, men också utsläpp av föroreningar och smittbärande mikroorganismer. I och med årets tillsyner har snart samtliga avloppsanläggningar i kommunen fått en första tillsyn.

Resultat: Målet är helt uppfyllt.

Källor: Statistik från verksamhetssystem

Bygg- och miljönämndens mål 5 - Ökad takt på riskklassning av förorenade områden för att underlätta planläggning

Bedömning: Helt uppfyllt ●

Koppling Agenda 2030: Mål 3 Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar, Mål 6 Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla, Mål 11 Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Indikator: Antal klassade förorenade områden, branschklassning av nya objekt

Mål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
8	8	-	-

Indikator: Antal klassade förorenade områden, riskklass 1-2 (MIFO fas 2)

Mål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
5	5	-	-

Kommentar: Under året har miljöenheten återupptagit arbetet med att identifiera och klassificera potentiellt förorenade områden. Inventeringen är viktigt för att kunna bedöma vilka risker som finns för människor och miljö. Att klassificera områden innebär en prioritering av vilka områden som bör åtgärdas först.

Att identifiera förorenade områden bidrar till en mer effektiv samhällsplaneringsprocess eftersom potentiella risker blir kända redan innan ett samhällsbyggnadsprojekt drar igång. Detta innebär att det tidigt i projektet kan planeras för undersökningar och eventuella åtgärder, som exempelvis sanering av förorenade massor.

Resultat: Målet är helt uppfyllt.

Källor: Uppgifter från verksamhetssystem

Prioriterat mål 3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Bygg- och miljönämndens mål 6 - Alingsåsarnas delaktighet och insyn ska öka.

Bedömning: Ej utvärderad ○

Koppling Agenda 2030: Mål 11 Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Indikator: Medborgarengagemang och demokratisk delaktighet - Kommunindex

Mål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
60	-	58	57

Kommentar: Bygglovsenheten har under 2024 genomfört flera aktiviteter kopplade till målet. Ett exempel är nya funktioner i e-tjänsterna för bygglovsansökan som ger möjlighet att enklare följa sin ärendeprocess. En annan aktivitet har varit att förtydliga och förbättra möjligheterna för kommuninvånarna att få kännedom om kommunens kulturmiljöer och kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Bygglovsenheten har haft dialogmöten med byggherrar och hela avdelningen hade ett öppet hus med temat bygglov under november.

Resultat: I nuläget finns inget resultat.

Källor: Medborgarengagemang och demokratisk delaktighet – Kommunindex, Tillväxtverket, Kolada (N00300), Planerad publicering av resultat avseende 2024 är vecka 19 2025.

Bygg- och miljönämndens mål 7 - Kommunens invånare får ett gott bemötande, tydliga svar och god service när de har kontakt med förvaltningens medarbetare.

Bedömning: Helt uppfyllt ●

Koppling Agenda 2030: Mål 16, Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Indikator: Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)

Mål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
78%	81,1%	76,9%	77,0%

Kommentar: Målet är uppnått och det är viktigt att förvaltningen fortsätter arbetet med ständiga förbättringar och service för medborgare, föreningar och företagare. En lyckad insats som gjorts under 2024 är öppnandet av en direkt telefonlinje till miljöskydd och livsmedel- och hälsaenheterna.

Resultat: Målet är uppnått.

Källor: Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%), SCB:s medborgarundersökning, Kolada (N00640)

Hållbarhetsprinciper

I policyn för hållbar utveckling (KF 2019-09-25, § 175) presenteras fyra principer för ett hållbart Alingsås. Dessa principer kan sammanfattas som 1) att aktivt välja hållbart, 2) helhetsplanering, 3) samverkan och 4) lärandeperspektiv. Dessa principer ska genomsyra kommunens samtliga processer.

Bygg- och miljönämnden bidrar till stora delar till ett hållbart Alingsås genom att utföra sitt kärnuppdrag. Genom rådgivning, tillsyn och prövning blir det lättare för invånare och verksamheter att göra rätt och arbetet leder till att människors hälsa och miljön skyddas, samt en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden.

Miljöbalkens bestämmelser syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. Då miljöbalken är den lagstiftning som i högst grad styr miljöskyddsverksamheten, har dessa myndighetsområden ett ständigt fokus på:

- Att människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan.
- Att värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas.
- Att den biologiska mångfalden bevaras.
- Att mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas.
- Att återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Bygglövsverksamheten, vilken framförallt styrs av plan- och bygglagen (PBL), genomsyras på samma sätt av PBL:s bestämmelser. Dessa syftar till att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

Samverkan är ett viktigt verktyg för att uppnå kommunens mål. Inom både bygg- och miljöverksamheterna deltar medarbetarna i flera delar av samhällsbyggnadsprocessen, där kompetenser från flera förvaltningar behövs. Miljö- och hälsoskydd bidrar med kompetens i arbetet med olika planer och program, såsom översiktsplaner, detaljplaner och planprogram. Detta för att underlätta processen och förebygga framtida problem som kan uppstå med exempelvis buller vid bostäder, miljö- och hälsofarliga föroreningar i mark och bristfällig rening av dagvatten som kan skada våra vattendrag och sjöar och inte minst våra vattentäkter.

Uppdrag

Nämnden har inte tilldelats några utpekade uppdrag i den av kommunfullmäktige beslutade budgeten.

Internkontroll

Internkontrollen visar att det är två områden där kontrollen är genomförd med anmärkning:

5. För låg debiteringsgrad gentemot budget leder till att annan verksamhet måste prioriteras ner.	Kontrollen är genomförd med anmärkning 🚫
8. Minskade intäkter inom bygglovsverksamheten på grund av färre inkomna bygglovsansökningar.	Kontrollen är genomförd med anmärkning 🚫

Punkt 5 har följts upp med stickprov på vanligt förekommande ärendetyper hos miljöskyddsenheten och livsmedel- och hälsaenheten. Nedlagd redovisad tid i ärenden har jämförts med debitering i respektive ärendetyp och dess taxa. Resultatet visar att de flesta ärendeområdena har en allt för låg debiteringsgrad (mer än 20% avvikelse). Åtgärder för 2025 kommer att behövas både i taxors schablonbelopp för olika ärendetyper, men också anpassning av handläggning av ärendetyper så att ärendena genomförs med en insats som ligger i nivå med avgifterna.

För punkt 8 och intäkterna för bygglovsverksamheten har både konjunkturen och nuvarande taxas konstruktion en stor påverkan. Det har varit få stora bygglov (industribyggnader och områden med flerbostadshus) och istället har året präglats av mindre bygglov till exempel nya samt ändringar av en- och tvåbostadshus. Förvaltningen gjorde en omorganisation i början på 2024 som ledde till att medarbetare till viss del omplacerades till andra verksamheter eller fick sin anställning avslutad. Arbete med att ta fram en ny taxa enligt senaste modell från Sveriges kommuner och regioner har påbörjats. De ekonomiska effekterna av den, om den antas, kommer tidigast under andra halvåret 2025.

Båda dessa punkter påverkar nämndens ekonomi. Under 2024 har åtgärdsarbetet påbörjats och situationen analyserats. De omedelbara åtgärderna som genomförts under hösten har redan gett effekt. Ett fortsatt aktivt arbete med schablonerna i taxor på framförallt miljöbalksområdet behövs. Området behöver fortsatt vara en del av internkontrollen.

Internkontrollen finns i bilaga 1.

Uppföljning av privata utförare

Nämnden har inte anlitat sådana privata utförare som ska följas upp enligt särskild plan. De utförare som omfattas av uppföljningen är de som utför uppgifter som riktar sig till och rör medborgarna. Uppgifterna ska utgöra en löpande verksamhet inom nämndens verksamhetsområde, alternativt att tjänsterna utnyttjas återkommande med regelbundenhet. Avtal där kommuner avropar tjänster för enskilda tillfällen omfattas inte.

En direktupphandling av miljöskyddsinspektör har skett under året. Detta var under en begränsad tid och var inte planerat i början av året när uppföljningsplanen för privata utförare skulle ha beslutats.

Ekonomi

Inledande sammanfattning

Bygg- och miljönämnden redovisar för 2024 ett minusresultat på **915 tkr**.

Redan vid första uppföljningstillfället för året justerades prognosen till ett minusresultat men sent under hösten visade det sig att resultatet inte skulle avvika fullt så mycket mot budget. Det har varit svårt att bedöma om och när bostadsbyggandet skulle ta fart igen och de flesta ärenden som kommit in har varit små ärenden som inte generar så mycket intäkter. Avlopps- och miljöskyddsverksamheten hann avsluta och fakturera ärenden i större utsträckning än vad som förväntades i sista prognosen vilket påverkat årets resultat positivt.

Bygg- och miljönämnden har inte haft några investeringsutgifter under året.

Drift

Belopp i tkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avv. från budget 2024	Bokslut 2023	Diff. utfall 2023/2024
Verksamhetens intäkter	17 974	16 376	-1 598	19 005	-2 629
Personalkostnader	-26 490	-26 178	312	-26 346	168
Lokalhyror	0	-1	-1	-2	1
Köp av tjänster	-7 914	-7 752	162	-7 002	-750
Övriga kostnader	-877	-667	210	-230	-437
Verksamhetens kostnader	-35 281	-34 598	683	-33 580	-1 018
Verksamhetens nettokostnader	-17 307	-18 222	-915	-14 575	-3 647
Kommunbidrag	17 307	17 307	0	14 434	2 873
Finansnetto	0	0	0	0	0
Årets resultat	0	-915	-915	-141	-774

Årets resultat jämfört med budget

Intäkterna blev lägre än budgeterat och den största avvikelsen finns inom bygglovsverksamheten. Det har inkommit betydligt färre ansökningar om stora bygglov än tidigare år. Verksamheten är huvudsakligen taxefinansierad och intäktsnivån följer konjunkturen i samhället som helhet.

Intäkterna inom hälsaverksamheten blev lägre än budget. Vakanta tjänster har gjort att tillsyn och debitering inte har kunnat utföras enligt plan. Intäkterna inom alkohol-

verksamheten har dock överskridit budgeten på grund av att en ny taxa har antagits, vilket inte fanns med i budgeten.

Kostnaderna blev totalt sett lägre än budgeterat. Dock överskred bygglovsverksamheten sin budget. Anpassningen av personalkostnader för att få en ekonomi i balans har tagit längre tid än beräknat. Övriga verksamheter har klarat sin budget på grund av vakanser. Dock har konsulter anlåtats i större utsträckning än budgeterat.

Kostnaden för gemensamma resurser blev lägre än budget. Med gemensamma resurser avses de kostnader som fördelas på Sveagatan för exempelvis hyra av lokaler. Även personella resurser ingår, såsom administration, ekonomi och nämndsekreterare. Personalrelaterade kostnader såsom kurser och aktiviteter blev lägre än budget.

Prognosutveckling under året

Redan vid första uppföljningstillfället för året justerades prognosen till ett minusresultat och prognosen var oförändrad i delårsbokslutet. Vid det sista prognostillfället (oktober) kunde en viss förbättring avseende intäkterna anas men prognosen lämnades oförändrad på grund av flera osäkerhetsfaktorer. Sent under hösten visade det sig att resultatet inte skulle avvika fullt så mycket mot budget.

Under året har det varit svårt att förutse intäkterna som kommer från bygglovsverksamheten. Då inflödet av ärenden om stora bygglov har varit fortsatt lågt har det varit svårt att prognostisera när bostadsbyggandet tar fart igen. Inom övriga verksamheter blev intäkterna högre än den bedömning som lämnades i prognoserna. För första gången på många år har samtliga tjänster vid miljöenheten under hösten varit bemannade vilket medfört att fler ärenden har kunnat avslutas och faktureras.

Prognoserna för kostnaderna har justerats ner under året men utfallet blev till slut lägre än tidigare prognoser. Under senare delen av hösten har verksamheten varit återhållsam med personalrelaterade kostnader för att minimera nämndens förväntade underskott.

Årets resultat jämfört med föregående år

Intäkterna är totalt sett lägre 2024 jämfört med 2023. Intäkterna från verksamheterna miljöskydd, avlopp och alkohol ökar kraftigt under 2024 samtidigt som bygglovsverksamhetens intäkter sjunker med ungefär motsvarande belopp. Varje år brukar bygglovsverksamheten få in några stora ärenden men under 2024 uteblev dessa. Under 2023 finns en intern reglering i samband med organisationsförändringen för flytt av bygglovsverksamheten. Från och med 2024 regleras detta via kommunbidraget.

Kostnaderna är högre 2024. Bygglovsverksamheten har genomfört en handlingsplan för att få ekonomin i balans och en organisation anpassad för uppdraget vilket minskar personalkostnaderna. Samtidigt så ökar kostnaderna totalt sett 2024 när nu tjänsterna som enhetschefer är bemannade. Behovet att anlita konsulter för att täcka upp för vakanser ökade under 2024. Under 2023 var intäkter via tidredovisningen högre samt att en del gamla, osäkra kundfordringar betalades av vilket sänker kostnader under den posten.

Investeringar

Bygg- och miljönämnden har varken haft någon budget eller utfall för investeringar för 2024 eller 2023.

Personal

Personalstatistik

Personalstatistik	2023	2024	Differens
Antal anställda			
Tillsvidareanställda	37	34	-3
Visstidsanställda	4	2	-2
Antal årsarbetare			
Tillsvidareanställda	36,4	33,4	-3,0
Visstidsanställda	3,0	2,0	-1,0
Sysselsättningsgrad*			
Tillsvidareanställda	98%	98%	0,0%
*utifrån vad som framgår i anställningsavtalet			
Medelålder			
Tillsvidareanställda	42,3	42,8	0,5
Utförd tid av timavlönade*	0,0	0,0	0,0
*omräknat till heltidsarbetare			
Fyllnad och övertid*			
Fyllnad	-0,1	0,0	0,1
Övertid	0,0	0,0	0,0
*omräknat till heltidsarbetare			
Personalomsättning*	14,1%	33,5%	19,4%
*exkluderat pensionsavgångar			

Det totala antalet anställda minskade. Bygglovsenheten minskade med fem tjänster på grund av vidtagna åtgärder enligt antagen handlingsplan för en ekonomi i balans och en bemanning anpassad till uppdraget. De två tjänster som avdelningen i tabellen har ökat med är anställning av enhetschef samt miljöskyddsinspektör som i december 2023 var vakant.

Personalomsättningen ökade markant under 2024 och uppgick till 33,5 %. Den höga omsättningen beror till största del på omorganiseringen av bygglovsenheten, där åtta av totalt tolv avgångar skedde.

Samtliga nya tillsvidareanställda under året har anställts på 100%. De visstidsanställningar som har upprättats är vikariat för ledigheter.

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Under 2024 har ny enhetschef för miljöenheten tillträtt. För bygglovsenheten har en ny chef både rekryterats och tillträtt.

Sju annonser har publicerats varav två har avbrutits på grund av för få ansökningar med rätt kvalifikationer. Samtliga vakanser har täckts under hösten. Särskilt utmanande är att attrahera miljöskyddsinspektörer.

Arbetet med att ta fram en strategisk kompetensförsörjningsplan för hela förvaltningen har påbörjats under året.

Arbetsmiljö

Nämndens arbetsmiljömål om att 2024 öka engagemang och trivsel på arbetet uppfylldes. Från och med 2024 genomförs pulsmätningen tre gånger per år till skillnad från tidigare fyra gånger per år. Pulsmätningen för bygg- och miljönämndens verksamheter visar en uppgång på totalen från kvartal 1 (2,64) till kvartal 4 (2,99) på skalan mellan 1-4. Sex av sju frågors resultat har ökat medan ett ligger på samma nivå. Den parameter som ligger lägst i mätningen är den som handlar om arbetsbelastning (2,5). Högst ligger förväntningar (3,3) samt öppet klimat (3,3). Ser fram emot arbete samt öppet klimat är de områden som har ökat mest under året. Samtliga tre enheters resultat har förbättrats under året, men bygglovsenheten sticker ut med en markant ökning. Miljöenheten har haft en ansträngd arbetssituation då flera tjänster har varit vakanta under våren. Detta kan vara orsaken till att resultatet för upplevd arbetsbelastning minskade på miljöenheten under kvartal 2 för att sedan öka igen under kvartal 4.

Bidragande faktorer till det förbättrade resultatet på totalen tros vara:

- att organisationsförändringar som gjordes under 2023 och 2024 har fått effekt
- att samtliga ordinarie chefer är på plats vilket lett till ett tydligt, aktivt och närvarande ledarskap
- att samtliga medarbetare inom avdelningen haft återkommande avdelningsmöten samt verksamhetsutveckling för att öka samhörigheten och kunskapen om varandras uppdrag

Samhällsbyggnadsförvaltningen har gemensamt fortsatt att fokusera på organisering, mål och uppdrag samt kultur och bemötande för att förbättra arbetsmiljön för hela förvaltningen och därigenom även för bygg- och miljönämndens verksamheter. Under våren hölls en workshop för samtliga medarbetare kring bemötande och service.

Regelbundna chefsdagar har anordnats där samtliga chefer på förvaltningen träffas. Vid dessa möten har samhällsbyggnadsprocessen tydliggjorts, kommunikation kring förvaltningens kultur och hur förvaltningen ska uppfattas diskuterats och jobbats igenom.

Detta har varit en del i att förbättra både chefers och medarbetares arbetsmiljö genom att förtydliga mål och uppdrag. Detta fokus kom bland annat av att mål och uppdrag var den parameter som 2023 låg lägst i pulsmätningresultatet.

Ledningsgruppen har infört chefs-APT vid utvalda ledningsgruppsstillfällena för att få en bättre systematik i arbetsmiljöarbetet på avdelningen.

Förvaltningen arbetar i linje med de rutiner som finns i kommunen kring systematiskt arbetsmiljöarbete och rehabilitering. Dessa är alla grundläggande förutsättningar för att kunna skapa en god arbetsmiljö.

Arbets-skador och tillbud

Arbets-skador och tillbud	2023	2024	Differens
Arbets-skador	3	3	0
Tillbud	9	14	5

Under året har bygg- och miljöavdelningen haft 17 rapporterade händelser vilket är fem fler än 2023. Fördelningen 2024 är 14 tillbud och tre arbets-skador. 16 ärendena är arbetsrelaterade. Ca 40% av ärendena handlar om hot och våld och är kopplade till tillsynsarbetet på miljö- och hälsoskydds-enheterna. 40% av ärendena handlar om psykisk överbelastning. Dessa är kopplade till arbetsbelastning på miljö-enheten samt till omorganisationen på bygglovs-enheten.

Antalet anmälningar kring hot och våld har ökat. Hot har ökat kopplat till kontroller och tillsyn inom miljö- och hälsoskydds-området och medarbetare har också anmält i större utsträckning än tidigare. Frågan om hot och våld har hanterats i avdelningens samverkansforum (LSG) samt på respektive enhet. Ny rutin kring hot och våld har också tagits fram.

Anmälan av arbets-skador och tillbud uppmuntras för att kunna hitta områden för förbättring av arbetsmiljön. Tillbud och arbets-skador hanteras i samarbete med HR och skyddsombud och följs upp i samverkansforum för att hitta rätt åtgärder för att förhindra framtida olyckor.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro*	2023	2024	Differens
Total sjukfrånvaro	2,8%	2,9%	0,1%
Kvinnor	3,2%	3,4%	0,3%
Män	1,4%	0,8%	-0,7%
<29 år	2,6%	0,1%	-2,5%
30-49 år	2,4%	3,4%	1,1%
50 år>	3,8%	2,2%	-1,5%
Dag 1-14	2,2%	2,4%	0,2%
Dag 15-59	0,4%	0,2%	-0,2%
Dag 59>	0,2%	0,3%	0,1%

*Avser samtliga anställningsformer inkl. timavlönade.

Sjukfrånvaron ligger fortsatt på låga nivåer. Nämndens mål på sjukfrånvaro under 4 % hålls således. Skillnaden i sjukfrånvarotal för män och kvinnor är inte något som är unikt för bygg- och miljöavdelningen utan syns nationellt. De aktiviteter som har genomförts inom arbetsmiljöområdet har förhoppningsvis haft en sådan effekt att sjukfrånvaron inte har ökat.

Bilaga 1 – Uppföljning av internkontroll

Identifierad risk	Riskvärde	Uppföljning	Resultat	Bedömning	Åtgärd
1. Avsaknad av ett förvaltningsövergripande klimatanpassningsarbete kan leda till att nämnden inte bidrar till att uppnå målen i Agenda 2030.	8	Att förvaltningen på ett övergripande sätt arbetar utifrån kommunens klimatanpassningsplan	Avdelningen har flera aktiviteter i verksamhetsplanen för miljö- och hälsoskyddsverksamheterna som knyter an till arbetet med klimatanpassning. Arbetet utförs enligt planeringen.		Ingen åtgärd nödvändig.
2. Beredskap saknas för hantering av akuta händelser, såsom miljöolyckor eller livsmedelslarm (RASFF).	8	Att kontaktlistor och rutiner är uppdaterade	Flertalet kontaktlistor och rutiner har uppdaterats under året.		Ingen åtgärd nödvändig utöver att slutföra uppdateringen av kontaktlistor och rutiner.
3. Omfattningen av händelsestyrd tillsyn (klagomål) inom miljö- och hälsoskydd överstiger planerad tid i verksamhetsplanen.	9	Antal timmar för hantering av klagomålsärenden	Tillsynen har inom samtliga områden skett inom utrymmet för planerad tid för 2024.		Ingen åtgärd nödvändig.
4. Verksamhetssystem för handläggning inom bygglov utvecklas inte i den takt som verksamheten behöver för att effektivisera arbetet.	9	Införandet av nya funktioner	Införandet av nya funktioner har skett under 2024.		Ingen åtgärd nödvändig.
5. För låg debiteringsgrad gentemot budget leder till att annan verksamhet måste prioriteras ner.	6	Kontroll av utfall jämfört med budget	Stickprov på ca 3% av årets ärenden visar att medarbetare lägger mer tid än det som debiteras.		Respektive enhetschef har dialog med medarbetarna om att rätt tid ska debiteras.
6. Det försämrade säkerhetsläget leder till ökad risk för sabotage och verksamhetsstörningar.	12	Att det finns rutiner på respektive avdelning för hur arbete ska kunna bedrivas utan tillgång till ordinarie verksamhetssystem	Rutiner finns och är uppdaterade. Enheterna övar också för att på så sätt identifiera ytterligare förbättrande åtgärder.		Ingen åtgärd nödvändig utöver att systematiskt hålla nämndens kontinuitetsplaner uppdaterade, samt ett aktivt, löpande informationssäkerhetsarbete.

Bilaga 1 – Uppföljning av internkontroll, forts.

Identifierad risk	Riskvärde	Uppföljning	Resultat	Bedömning	Åtgärd
7. Extraordinära händelser kan medföra att samhällsviktiga funktioner brister.	8	Att det finns rutiner och planering för hur förvaltningens samhällsviktiga funktioner ska hållas i drift vid olika typer av krissituationer.	Planen för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser för SBF har setts över och hanterades på nämnden i juni.		Ingen åtgärd nödvändig, utöver att hålla kontinuitetsplanerna uppdaterade.
8. Minskade intäkter inom bygglovsverksamheten på grund av färre inkomna bygglovsansökningar.	12	Antalet inkomna ärenden samt intäkter	Antalet inkomna ärenden har ökat under 2024 jämfört med 2023. De inkomna ärendena har dock varit av mindre omfattning och de större ärendena som inbringar störst intäkt enligt taxan har varit betydligt färre än förväntat. Detta har haft en stor påverkan på årets intäkter för bygglovsenheten.		Fortsatt löpande kontroll av ärendeinflöde och intäkter samt en översyn av nu gällande bygglovstaxa.